

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA KOMISJA KWALIFIKACYJNA

Warszawa, dnia 4 listopada 2019 r.

STANOWISKO KRAJOWEJ KOMISJI KWALIFIKACYJNEJ w sprawie patrona praktyk oraz kierownika praktyk zawodowych

Ustawa z dnia 9 maja 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 768) o ułatwieniu dostępu do niektórych zawodów regulowanych zmieniająca m.in. ustawę z dnia 7 lipca 1994 Prawo budowlane (Dz. U. 2013 poz. 1409 z p. zm.) – dalej jako „Prawo budowlane” w zakresie praktyk zawodowych wprowadziła do ustawy pojęcia: „patron” i „pod patronatem” (art. 14. ust. 4b). Zmiana ta wywołała dyskusję i wątpliwości, jak rozumieć te nowe określenia, w szczególności w sytuacji, gdy w ustawie pozostawione zostały określenia „kierownik” i „pod kierownictwem”. Niniejsze stanowisko ma na celu wskazanie różnic pomiędzy powyższymi funkcjami.

W najprostszym możliwie ujęciu (słownikowym) patron to opiekun, protektor, mecenas, gwarant jakości, poziomu, (często jest to funkcja honorowa), a kierownik to organizator, przełożony, kontroler (funkcja związana przeważnie z zależnością służbową i stosunkiem pracy).

Patron został niewątpliwie wprowadzony do ustawy celowo (przez dodanie ust. 4b.). Nowe przepisy wyraźnie rozróżniają praktykę wykonywaną „pod kierunkiem” od praktyki wykonywanej „pod patronatem” i uznają oba te sposoby odbywania i dokumentowania praktyki za równorzędne. Zmiana ustawy, w swoim założeniu, (miedzy innymi) miała „ułatwić dostęp” do zawodu architekta. **Dlatego wprowadziła dwie instytucje, które różnią się przede wszystkim formalno-prawnym stosunkiem umownym z osobą odbywającą praktykę: jeżeli on istnieje osoba sprawuje kierownictwo nad praktyką, natomiast jeżeli tego stosunku nie ma, (np. ktoś chce odbywać praktykę u swojego krewnego, który jest architektem) to osoba ta jest patronem (tj. opiekunem a nie kierownikiem).** Ustawodawca chciał umożliwić bowiem odbywanie praktyki projektowej również w tzw. domowych warunkach poza zakresem służbowego stosunku z kierownikiem praktyk.

Dlatego wyłącznie w dziedzinie projektowania, z pominięciem praktyk na budowie wprowadzono możliwość potwierdzenia odbycia praktyki zawodowej przez „patrona”, który nie jest „kierownikiem” osoby odbywającej praktykę i nie pozostaje z praktykantem w zależności służbowej lub innej cywilno-prawnej.

W brzmieniu ustawowym art. 14 Prawa budowlanego:

Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest praca polegająca na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych ... pod kierownictwem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane ... (ust.4.).

***Za równorzędną** z praktyką zawodową polegającą na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych o której mowa w ust. 4, uznaje się roczną praktykę przy sporządzaniu projektów odbytą pod patronatem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane, zwanej dalej „patronem”. (ust. 4b.)*

Z dodatkowym warunkiem, że:

Patronem może być osoba, która posiada co najmniej 5-letnie doświadczenie zawodowe przy sporządzaniu projektów w ramach posiadanych uprawnień budowlanych.

Powołując się na uzasadnienie do ustawy deregulacyjnej należy przypomnieć również intencje ustawodawcy w powyższym zakresie:

„Osoba zainteresowana odbyciem praktyki projektowej, oprócz odbywania praktyki w formie zatrudnienia w biurze projektowym, mogłaby odbyć praktykę pod opieką patrona. Patronem byłaby osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia budowlane oraz będąca czynnym członkiem samorządu zawodowego. Wprowadzone zmiany umożliwią także sprawowanie patronatu przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie, jednak taka osoba będzie mogła objąć patronat tylko nad osobą ubiegającą się o uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie. Wprowadzenie instytucji patrona ułatwi dostęp do uzyskiwania uprawnień budowlanych, gdyż znacznie zwiększy się liczba podmiotów, u których można odbywać praktykę (...).”

Należy przy tym wskazać, że w pierwotnym projekcie rządowym istotą wprowadzenia instytucji patrona miała być możliwość skrócenia praktyki projektowej odbywanej u patrona nawet do 6 miesięcy przy czym, po uzyskaniu przez osobę odbywającą tę praktykę wpisu na listę członków samorządu zawodowego, przez okres o jaki praktyka zostałaby skrócona patron miał ponosić odpowiedzialność zawodową za projekty architektoniczno-budowlane sporządzane przez osobę, która odbyła praktykę oraz miał być obowiązany do sprawdzania tych projektów - zrezygnowano z tego zapisu, pozostawiając bardzo niejasną granicę

między instytucją patrona oraz kierownika praktyk sprowadzającą się do formalno – prawnego stosunku zobowiązaniowego lub jego braku.

Regulacje ustawowe dotyczące „patrona” mają swoje odzwierciedlenie w przepisach rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, w szczególności dotyczących potwierdzania i dokumentowania praktyki. W rozporządzeniu wyraźnie sprecyzowano, że dokumentem potwierdzającym odbycie praktyki zawodowej, o której mowa w art.14 ust 4-4b ustawy jest oświadczenie, którego wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia (§2 ust 7 pkt 1). Wzór oświadczenia w pkt 3 zawiera zdanie, zgodnie z którym komisja kwalifikacyjna jest informowana czy praktyka była odbywana pod patronatem poprzez wykreślenie jednej z opcji tak/nie. Na podstawie tej informacji komisja uzyskuje podstawę do sprawdzenia dodatkowej przesłanki tj. 5 letniego doświadczenia zawodowego patrona lub jej pominięcia w przypadku kierownika praktyki zawodowej.

Jednocześnie Krajowa Komisja Kwalifikacyjna informuje, iż powyższe stanowisko nie stanowi oficjalnej wykładni prawa i nie wiąże organu w rozstrzygnięciu indywidualnych spraw administracyjnych.

Małgorzata Włodarczyk, Architekt IARP
Przewodnicząca Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej IARP